

UZASADNIENIE

Zaskarżonym wyrokiem z dnia 21 grudnia 2018 roku Sąd Rejonowy w Zgierzu:

1. zasądził od pozwanego Towarzystwa (...) Spółki Akcyjnej z siedzibą w W. na rzecz powoda S. Z. kwotę 25.000 złotych z odsetkami ustawowymi od dnia 22 kwietnia 2015 roku do dnia 31 grudnia 2015 roku i odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia 1 stycznia 2016 roku do dnia zapłaty;
2. zasądził od Towarzystwa (...) Spółki Akcyjnej z siedzibą w W. na rzecz S. Z. kwotę 4.800 złotych tytułem zwrotu kosztów procesu;
3. nakazał pobranie od Towarzystwa (...) Spółki Akcyjnej z siedzibą w W. na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego w Zgierzu kwotę 1.250 złotych tytułem opłaty sądowej od uiszczenia której powód był zwolniony oraz kwotę 973,90 złotych tytułem wydatków poniesionych tymczasowo przez Skarb Państwa – Sąd Rejonowy w Zgierzu.

Apelację od powyższego wyroku, zaskarżając go w całości, złożył pozwany, podnosząc zarzut naruszenia art. 446 § 4 k.c. poprzez jego niewłaściwe zastosowanie i błędne przyjęcie, iż powód jest osobą najbliższą, o którym mowa w powyższym przepisie, a więc że należy mu się zadośćuczynienie pieniężne po śmierci babci.

W konkluzji pozwany wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez oddalenie powództwa oraz zasądzenie od powoda na rzecz pozwanego kosztów zastępstwa procesowego wg norm przepisanych za postępowanie przed Sądem I i II instancji.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja jest niezasadna i jako taka podlega oddaleniu.

Ponieważ sąd drugiej instancji nie przeprowadził postępowania dowodowego ani nie zmienił ustaleń faktycznych sądu pierwszej instancji, a w apelacji nie zgłoszono zarzutów dotyczących tych ustaleń, uzasadnienie wyroku ograniczone zostanie jedynie do wyjaśnienia podstawy prawnej wyroku z przytoczeniem przepisów prawa.

Ustalenia faktyczne, jak również ocena prawna przedstawiona w uzasadnieniu zaskarżonego orzeczenia przez Sąd Rejonowy, znajdują pełną akceptację Sądu Okręgowego.

Apelacja pozwanego ograniczyła się do podniesienia zarzutu o charakterze materialnoprawnym. Zdaniem skarżącego Sąd I instancji naruszył przepis art. 446 § 4 k.c., albowiem powoda nie można zaliczyć do kręgu najbliższych członków rodziny zmarłej A. S. w rozumieniu tego przepisu, przez co nie jest on uprawniony do zadośćuczynienia związanego z krzywdą będącą następstwem jej śmierci.

Ze stanowiskiem tym nie można się zgodzić.

Podkreślić należy, że konkretyzacja tego, kto jest w danym wypadku członkiem najbliższej rodziny należy do sądu orzekającego, albowiem w obowiązującym stanie prawnym nie istnieje legalna definicja tego pojęcia. Przyjmuje się jednak, że pokrewieństwo nie stanowi wyłącznego kryterium zaliczenia do najbliższych członków rodziny w rozumieniu art. 446 § 4 k.c. Do osób bliskich należą zatem nie tylko krewni, ale też inne osoby niepołączone ze zmarłym więzami rodzinnymi, o ile istnieje między nimi stosunek bliskości. Decydujące znaczenie mają nie więzy prawne a faktyczne. Istotny w tym względzie jest indywidualnie oceniany stopień cierpienia psychicznego, stopień krzywdy wynikający z utraty pomocy i opieki osoby bliskiej, uczucia osamotnienia, bezsilności wobec trudności życiowych, stopień zażyłości, bliskości i wspólności, jakie zachodziły pomiędzy zmarłym a osobą najbliższą. Podobny pogląd wyraził Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 13 kwietnia 2005 roku w sprawie o sygn. akt IV CK 648/04 (publ. OSNC 2006/3/54) uznając, że najbliższym członkiem rodziny w zależności od sytuacji niekoniecznie musi być najbliższy

krewny. Aby więc ustalić, czy występujący o zadośćuczynienie jest najbliższym członkiem rodziny nieżyjącego sąd powinien stwierdzić, czy istniała silna i pozytywna więź emocjonalna pomiędzy dochodzącym tego roszczenia a zmarłym.

W świetle powyższego oraz dokonanych w sprawie ustaleń faktycznych, dotyczących w szczególności charakteru więzi pomiędzy powodem a jego zmarłą babcią, nie budzi wątpliwości, że tak rozumiane kryteria najbliższego członka rodziny spełnia powód.

Z ustaleń tych wynika, że powód będący osobą dorosłą, mającą żonę i dzieci oraz prowadzącą osobne gospodarstwo domowe, utrzymywał bardzo bliskie i intensywne kontakty ze swoją babcią. Wyeksponować trzeba zwłaszcza fakt, iż powód codziennie widywał się z babcią, która przygotowywała posiłki dla jego rodziny lub pomagała w pracach gospodarczych. Razem spędzali święta i uroczystości rodzinne, a zmarła wspierała finansowo powoda. Także fakt zamieszkania w bezpośredniej bliskości zmarłej uwiarygodnia, iż istniała silna i pozytywna więź emocjonalna pomiędzy powodem a A. S. co pozwalało na zasądzenie na rzecz powoda zadośćuczynienia na podstawie art. 446 § 4 k.c..

Nie ma także racji skarżący kwestionując wysokość przyznanego powodowi zadośćuczynienia. Sąd Rejonowy ustalił wysokość zadośćuczynienia należnego powodowi w sposób adekwatny do rozmiarów poniesionej przez niego krzywdy. Teza, że rozmiar cierpień psychicznych powoda był niższy niż przeciętny, co miałyby uzasadniać obniżenie przyznanej jemu kwoty zadośćuczynienia, jest o tyle chybiona, że ocena wszelkich dolegliwości psychicznych ma charakter względny, ale powinna być dokonana ze wszechstronnym uwzględnieniem zasad doświadczenia życiowego i okoliczności indywidualizujących daną sprawę. Co więcej, stanowiska strony pozwanej nie wspiera opinia biegłego psychologa, w świetle której śmierć A. S. co prawda nie spowodowała przedłużonej żałoby, ale osoba zmarłej pozostaje cały czas w pamięci powoda.

W związku ze śmiercią swej babki powód przeżył reakcję żałoby, w okresie około 3 miesięcy od wypadku doświadczał nasilonego smutku, przygnębienia, wycofania z kontaktów. Stopień cierpień psychicznych w tym okresie był umiarkowany. Z kolei, okoliczność tego rodzaju, że powód pełni obecnie określone role życiowe, tj. zawarł związek małżeński i stworzył rodzinę, zdaniem Sądu Okręgowego nie umniejsza w żaden sposób jego straty i cierpienia związanego ze śmiercią bliskich, do kręgu których zalicza się również jego babcia.

Nie negując w żadnym zakresie okoliczności, iż śmierć A. S. miała miejsce w czasie, gdy powód był osobą w pełni dojrzałą, całokształt dostępnego w sprawie materiału dowodowego, nie uzasadniał stanowiska zajmowanego przez skarżącego, aby więź emocjonalna łącząca zmarłą z powodem była przez to słabsza. Także w aktach sprawy brak jest dowodów wskazujących na to, że okoliczności związane z przeżywaniem przez powoda utraty osoby, z którą łączyły go bardzo bliskie i silne więzi emocjonalne, nie miały cechy typowych reakcji wymuszonych koniecznością funkcjonowania w zmienionych negatywnie warunkach życia codziennego. Poza tym okoliczności te zostały uwzględnione przez Sąd Rejonowy, który przy ocenie wysokości zadośćuczynienia miał na uwadze sytuację osobistą, a zatem i wiek powoda.

Reasumując, w świetle powyższego nie można zaakceptować stanowiska apelacji, że przyznane powodowi zadośćuczynienie jest nieadekwatne do rozmiaru doznanej przez niego krzywdy. Przeciwnie, okoliczności faktyczne sprawy z uwagi na układ stosunków rodzinnych skutkują przyjęciem, że zasądzona przez Sąd Rejonowy na rzecz powoda tytułem zadośćuczynienia kwota jest odpowiednia do rozmiaru doznanego przez niego cierpienia i z całą pewnością nie jest zawyżona. W takiej sytuacji ingerencja Sądu II instancji w wysokość zasądzonego zadośćuczynienia nie byłaby właściwa. Należy bowiem mieć na względzie stanowisko wyrażone przez Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 18 listopada 2004 r. sygn. akt I CK 219/04 (publikowanym w zbiorze orzecnictwa programu komputerowego Lex nr 146356), iż korygowanie przez Sąd drugiej instancji zasądzonego zadośćuczynienia może być aktualne tylko wtedy, gdy przy uwzględnieniu wszystkich okoliczności sprawy, mających wpływ na jego wysokość, jest ono niewspółmiernie nieodpowiednie.

W ocenie Sądu Okręgowego brak jest również przesłanek do uwzględnienia przyczynienia się poszkodowanej do zaistniałego zdarzenia i na tej podstawie odpowiedniego zmniejszenia należnego powodowi świadczenia. Przede wszystkim podkreślić należy, iż wyłączną winę za śmierć A. S. ponosi kierujący pojazdem, który potrafił poszkodowaną, co wynika w sposób jednoznaczny z opinii biegłego do spraw rekonstrukcji wypadków. Niezależnie od powyższego trzeba zaznaczyć, że ewentualne przyczynienie się poszkodowanego do powstania szkody nie daje podstaw do bezwarunkowego nakazu zmniejszenia zadośćuczynienia w każdym przypadku, a samo ustalenie przyczynienia się poszkodowanego nie nakłada na Sąd obowiązku zmniejszenia zadośćuczynienia.

Z tych względów Sąd Okręgowy uznał, iż apelacja nie zawiera uzasadnionych zarzutów mogących podważyć stanowisko Sądu Rejonowego, a tym samym jako bezzasadna podlega oddaleniu na podstawie art. 385 k.p.c.

O kosztach postępowania apelacyjnego orzeczono w oparciu o art. 98 § 1 k.p.c. w związku z § 2 pkt 5 oraz § 10 ust. 1 pkt 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości w sprawie opłat za czynności adwokackie z dnia 22 października 2015 r. (Dz.U.2015.1800 ze zm.). Na koszty te złożyła się kwota 1.800 złotych tytułem kosztów zastępstwa procesowego.